T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | TEMEL EĞİTİM | ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

7. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

7. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

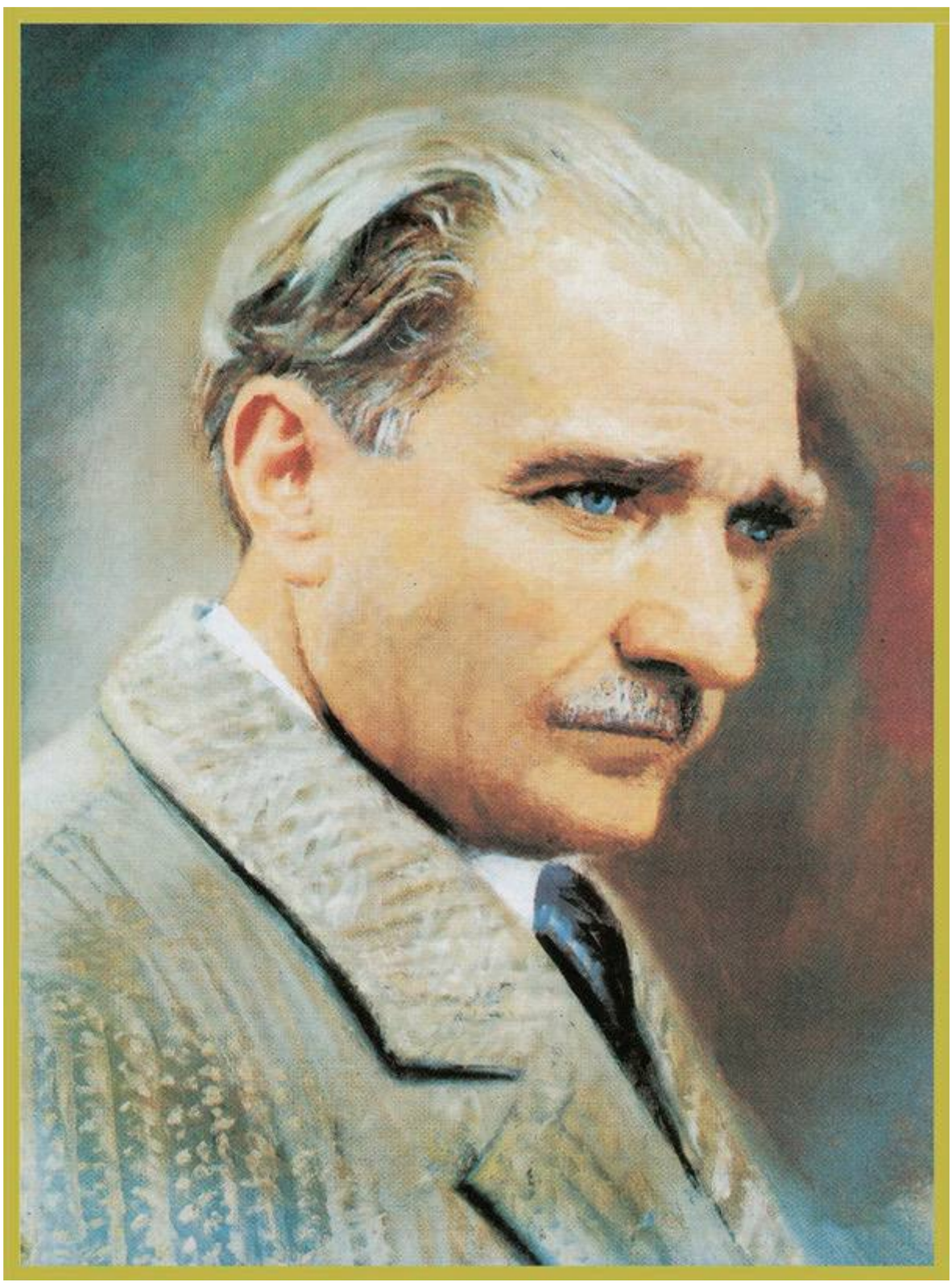
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DKAB.7.1.1. Melekleri sınıflandırabilme 9
DKAB.7.1.2. Ahiret hayatının aşamalarını çözümleyebilme 16
DKAB.7.1.3. Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme 21
DKAB.7.1.4. Nâs suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme 28
DKAB.7.2.1. Hac ve umre ibadetlerini çözümleyebilme 35
DKAB.7.2.2. Kurban ibadetini yapılandırabilme 41
DKAB.7.2.3. Hac ve kurban ibadetinin kültürümüze yansımalarını müşahede edebilme 47
DKAB.7.2.4. Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme 52
DKAB.7.3.1. Din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebeplerini anlayabilme 57

DKAB.7.1.1. Melekleri sınıflandırabilme

a) Görülebilen ve görülemeyen varlıkları öğretmen rehberliğinde araştırır.
b) İslam'ın temel kaynaklarından hareketle meleklerin yaratılan diğer varlıklardan farklı özelliklerini ayrıştırır.
c) Meleklerin görevlerini tasnif eder.
ç) Melekleri görevlerine göre etiketler.

DKAB.7.1.1.

HİSSETTİKLERİM

Eymen bir akşam odasının penceresinden dışarı bakıyordu. Gökyüzünü kaplayan koyu bulutların ardından yağmur yağmaya başladı. Yağmurun toprağı ve bitkileri canlandırdığını gören Eymen, doğadaki işleyiş üzerine düşünmeye başladı.

“Doğada her şey bir düzen içinde gerçekleşiyor. Sanki her şey kendine verilen görevi yerine getiriyor.” diye düşündü.

Bir süre sonra rüzgâr esmeye başladı. Eymen, rüzgârı göremiyordu ama ağaçların dallarının hareket etmesinden onun etkisini hissedebiliyordu. Ardından gökyüzündeki bulutların hareketini izledi. Yağmurun yağması, rüzgârın esmesi ve doğadaki değişimler ona görünmeyen bazı şeylerin etkilerini düşündürdü.

Eymen, çevresinde göremediği hâlde varlığını ve etkisini bildiği başka şeyler olup olmadığını merak etti. Yer çekimini düşündü. Onu göremiyordu ama cisimlerin yere düşmesinden etkisini anlayabiliyordu. Elektriği de göremiyordu ancak lambanın yanması onun varlığını gösteriyordu.

Daha sonra bir kitapta okuduğu şu cümleyi hatırladı: “Her şeyi gözümüzle göremeyiz. Ama göremediğimiz hâlde varlığını bildiğimiz pek çok şey vardır.”

Eymen, gökyüzüne İslam dininde de gözle görülmeyen bazı varlıklardan bahsedildiğini hatırladı. Ancak bu varlıkların neler olduğunu, özelliklerini ve görevlerini henüz tam olarak bilmiyordu.

Pencereden gökyüzüne bir kez daha baktı. Zihninde peş peşe sorular oluştu.

- Gözümüzle göremediğimiz varlıklar nelerdir?
- Bu varlıkların hepsi aynı özelliklere mi sahiptir?
- Dinimiz göremediğimiz varlıklar hakkında bize neler öğretmektedir?
- Bu varlıkların görevleri var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

Eymen bu soruların cevaplarını öğrenmeye karar verdi.

Eymen, aklındaki soruların cevaplarını bulabilmek için önce varlıkları incelemeye karar verdi. Siz de aşağıdaki varlıkları gözlemlenebilme durumlarına göre sınıflandırarak Eymen'e yardımcı olunuz.

Varlık	Görülebilir	Görülemez
İnsan		
Melek		
Bitki		
Hayvan		
Cin		

Eymen sınıflandırmayı yaptıktan sonra şu soruyu düşündü:

Varlıkların görülebilir veya görülemez olması, onların bütün özelliklerini anlamamız için yeterli midir? Neden?

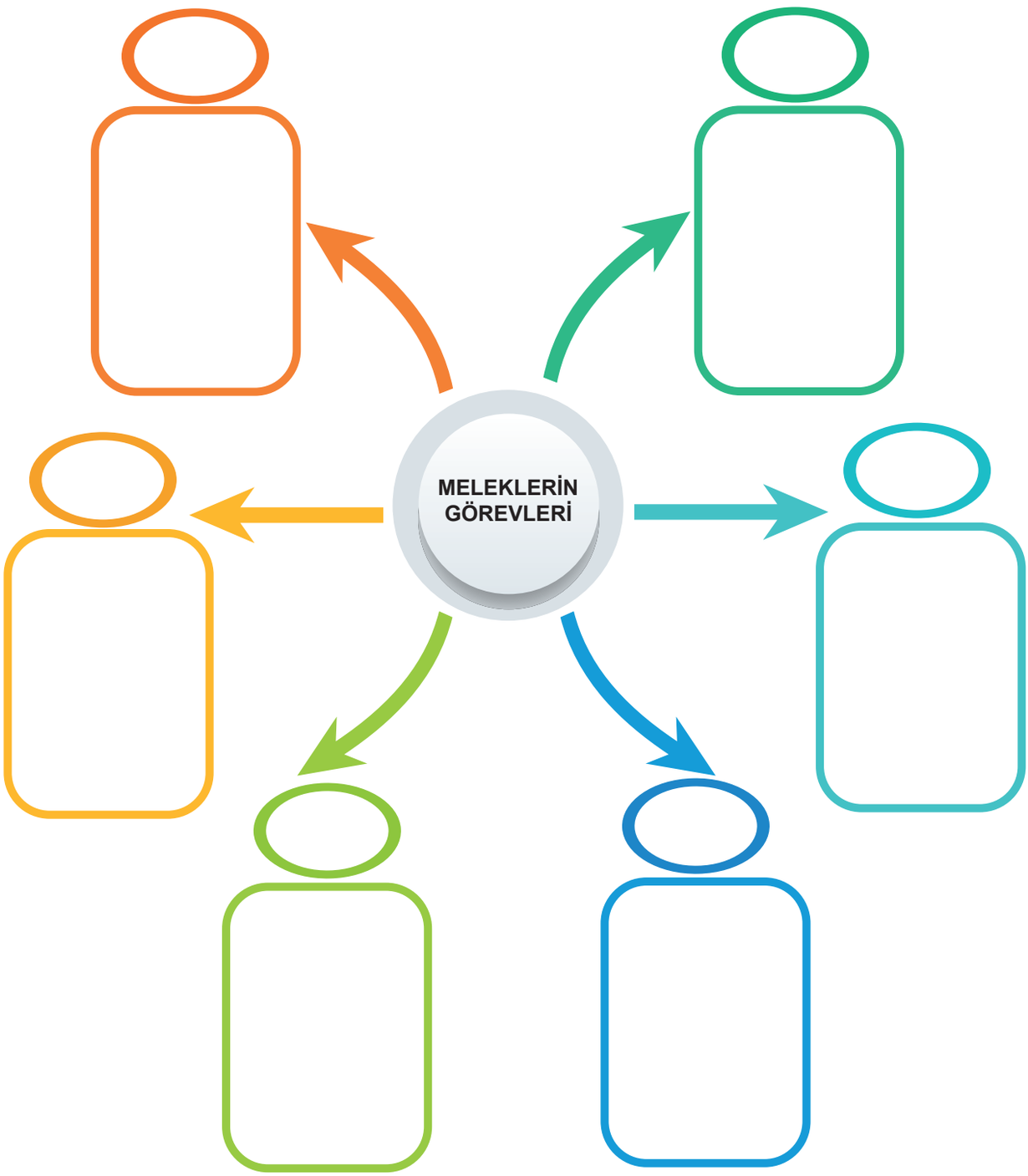
Eymen meleklerin diğer varlıklardan hangi yönleriyle ayrıldığını merak etti. Bu konuyla ilgili aşağıdaki hadis ve ayetleri buldu.

- “Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah’ın kendilerine verdiği emirlere karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır.” (Tahrim suresi, 6. ayet)
- “Hamd, gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler yapan Allah’a mahsustur. O, yaratmada dilediğini artırır. Şüphesiz Allah’ın gücü her şeye hakkıyla yeter.” (Fatır suresi, 1. ayet)
- “Hiç ara vermeksizin gece gündüz tespih ederler.” (Enbiya suresi, 20. ayet)
- “Allah meleklerini nurdan yarattı.” (Hadis)

Bu hadis ve ayetlerden hareketle meleklerin özelliklerini belirleyerek melekleri diğer varlıklardan ayıran özellikleri açıklayınız.

Eymen, meleklerin özelliklerini incelerken onların Allah'ın emirlerini yerine getirdiklerini fark etti. Şimdi meleklerin görevlerini öğrenmek istiyor.

Aşağıdaki şemada üstteki bölüme meleğin adını, altındaki kutucuklara ise o meleğin görevini yazınız.

Meleklerin bu görevleri yerine getirmesi hayatımızı nasıl etkiler?

Eymen meleklerin özellikleri ve görevleri hakkında çeşitli sonuçlara ulaştı. Bu sonuçlardan hareketle aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.

Meleklerin yaratılışı ve özellikleri dikkate alındığında, onları diğer varlıklardan ayıran en belirgin özelliklerinden biri de

Meleklerin görevlerinin farklı olması

İncelediğim ayet ve hadislerden hareketle meleklerin Allah'ın emirleri karşısındaki tutumu hakkında

Meleklerin görevlerini sınıflandırdığımda

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.1.2. Ahiret hayatının aşamalarını çözümleyebilme

a) Ahiret hayatının aşamalarına ilişkin unsurları inceler.
b) Ahiret hayatının aşamalarına ilişkin unsurlar arasındaki ilişkileri açıklar.

DKAB.7.1.2.

KUM SAATİNİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Eslem, teyzesini hafta sonu ziyaret etmişti. Teyzesiyle birlikte vakit geçirirken salondaki kitaplığın üzerinde duran eski bir kum saati Eslem'in dikkatini çekti:

— Teyze, buradaki kum saatini çok beğendim.

Teyzesi gülümseyerek kum saatini eline aldı.

— Ben de çok beğeniyorum. Kumların bir bölmeden diğerine geçişini izlemek bana zamanın nasıl ilerlediğini hatırlatıyor.

Bunun üzerine Eslem kum saatini dikkatle incelemeye başladı.

— Kumların hepsi aşağıya geçtiğinde ne oluyor?

— O zaman kum saatindeki bir süreç tamamlanmış oluyor. Ancak bu, her şeyin sona erdiği anlamına gelmiyor. Kum saatini yeniden çevirdiğimizde kumların hareketi yeniden başlıyor.

Eslem bir süre kumların hareketini seyretti. Sonra aklına bir soru geldi:

— Teyze, insanların hayatı da böyle mi? Bir dönem bitince başka bir dönem mi başlıyor?

Teyzesi kum saatini masaya bırakarak Eslem'in yanına oturdu.

— İnsan hayatında da dünya hayatının başlangıcı ve sonu vardır. Dünya hayatı sona erdiğinde ahiret hayatı başlar. Ahiret hayatının da kendi içinde aşamaları bulunur. Bu aşamalar birbirinden bağımsız değildir. Bir aşamada gerçekleşenler, sonrası ile bağlantılıdır.

Eslem kumların aşağıya doğru ilerleyişini seyretmeye devam etti. Kumların üst bölümden alt bölüme akışı dikkatini çekmişti. Kum saatinin işleyişindeki sıralama Eslem'e ahiret hayatının aşamalarını düşündürdü.

Teyzesine dönerek sordu:

— Peki, insanın dünyadaki hayatı sona erdikten sonra hangi aşamalar gerçekleşiyor? Bu aşamalar arasında nasıl bir bağlantı var?

Teyzesi:

— İşte bunu öğrenirsen kum saatindeki gibi bir aşamadan diğerine uzanan bir yolculuğu daha iyi anlayabilirsin, dedi.

Eslem, teyzesi ile olan konuşmasından sonra ahiret hayatının aşamalarını incelemeye karar verdi. İncelemesi sonucunda aşağıdaki metni yazdı.

Metindeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

İnsanların dünya hayatı sona erer ve onlar için ahiret hayatı başlar. Bu aşama ..... (1) olarak adlandırılır. Ölümün ardından ..... (2) gerçekleşir. Kıyametin gerçekleşmesinden sonra insanlar Allah tarafından yeniden diriltilir. Bu aşama ..... (3) olarak adlandırılır. Yeniden diriltilen insanlar hesap vermek üzere bir araya getirilir ve bu toplanılan yere ..... (4) denir. Bunun ardından insanların dünya hayatında yaptıkları değerlendirilir, sevap ve günahları ..... (5) adı verilen aşamada tartılır. Bu değerlendirmenin ardından insanlar ..... (6) ulaşır.

Birinci etkinlikte ahiret hayatının aşamaları için verilen numaraları hatırlayınız. Aşağıda verilen aşamaları bu numaralardan yararlanarak ilişkilendiriniz. Ardından bir aşamadan diğerine geçişin nedenini ve bu aşamalar arasındaki ilişkiyi açıklayınız..

1. Aşama → 2. Aşama

Bu aşamalar arasındaki ilişki:

2. Aşama → 3. Aşama

Bu aşamalar arasındaki ilişki:

3. Aşama → 4. Aşama

Bu aşamalar arasındaki ilişki:

4. Aşama → 5. Aşama

Bu aşamalar arasındaki ilişki:

5. Aşama → 6. Aşama

Bu aşamalar arasındaki ilişki:

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.1.3. Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme

a) Melek ve ahiret inancıyla bu inancın insana kazandırdıkları arasında ilişki kurar.
b) Melek ve ahiret inancı ile bu inancın insana kazandırdıkları arasında kurduğu ilişkiyle ilgili akıl yürütür.
c) Akıl yürütme ile ulaştığı çıkarımları tartışır.
ç) Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıklarını gerekçeleriyle belirler.

DKAB.7.1.3.

ÇARŞIDAN DAHA KALABALIK

Osmanlı Devleti döneminde Bursa'da yaşayan, gözleri görmeyen Ahi Hamza, dürüstlüğü ve nükteli sözleriyle tanınan bir çarşı esnafıydı. Bir gün çırağı Yusuf ile alışverişe çıktı. Alışveriş yaptıkları dükkânın sahibi, para üstünü verirken yanlışlıkla bir akçe fazla verdi.

Yusuf durumu fark ederek ustasının kulağına eğildi:

— Ustam, satıcı bir akçe fazla verdi. Kalabalıkta kimse görmedi, bizde kalsın.

Ahi Hamza bir süre düşündükten sonra:

— Öyleyse kimsenin görmediği bir yere gidelim de akçeyi ne yapacağımıza orada karar verelim, dedi.

Birlikte çarşıdan ayrılıp ıssız bir sokağa doğru yürüdüler. Yusuf çevresine bakarak:

— İşte ustam, burada bizi kimse görmüyor, dedi.

Ahi Hamza:

— Kimse mi, emin misin? Benim gözlerim görmüyor etrafta da kimse olmayabilir ama hakikatin gözü daima üzerimizde ve yaptıklarımızı kaydeden melekler de görevlerinin başında. Bir de bu akçenin ahirette karşımıza çıkması da var.

Yusuf mahcup bir şekilde:

— Meğer burası çarşıdan daha kalabalıkmış! Ustam öyleyse akçeyi ne yapacağız? diye sordu.

Ahi Hamza gülümseyerek:

— Akçeyi saklayacak yer bulduk ama hesabını saklayacak yer bulamadık. En iyisi sahibine geri verelim, dedi.

Ahi Hamza'nın söz ve davranışlarını düşününüz. Kartlarda verilen özelliklere uygun davranışları hikâyeden belirleyerek ilgili bölüme yazınız. Bu davranışların melek ve ahiret inancından hangisi ile ilişkisi olduğunu yazınız.

Sorumluluk Bilinci

Hikâyeden Örnek:

İnanç:

Davranışlarının Sonucunu Düşünme

Hikâyeden Örnek:

İnanç:

Dürüst Olma

Hikâyeden Örnek:

İnanç:

Vicdanlı Olma

Hikâyeden Örnek:

İnanç:

DÜŞÜNELİM

Hikâyeden hareketle melek ve ahiret inancının insanın davranışlarına nasıl yön verebileceğini yazınız.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. **Yusuf ıssız sokağı neden çarşıdan daha kalabalık olarak nitelendirmiştir?**

2. **Ahi Hamza çevresinde kimse olmadığı hâlde doğru davranmayı neden önemsemiştir?**

3. **Ahi Hamza'nın melek ve ahiret inancı, Yusuf'un önerisi karşısında verdiği kararı nasıl etkilemiştir?**

4. **Ahi Hamza fazla verilen akçeyi vermeseydi bu kararın ne gibi sonuçları olabilirdi?**

Aşağıdaki çıkarımları inceleyiniz. Katıldığınız ve katılmadığınız görüşleri ilgili alanlarda işaretleyiniz. Ardından tercihinizi gerekçesiyle açıklayınız.

Ahi Hamza'nın kimse görmese de akçeyi sahibine geri vermesi, melek inancının davranışlarını etkilediğini göstermektedir.

- **Katılıyorum**
- **Katılmıyorum**

Gerekçe:

Melek ve ahiret inancı, insanın yalnızca başkaları tarafından görüldüğünde doğru davranmasını sağlar.

- **Katılıyorum**
- **Katılmıyorum**

Gerekçe:

İnsanların görmediği bir yerde de doğru davranmak, kişinin dürüstlük ve sorumluluk bilincini gösterir.

- Katılıyorum
- Katılmıyorum

Gerekçe:

Ahi Hamza'nın akçeyi sahibine geri vermesinde, yaptığı davranışın ahirette karşılığını düşünebilmesi etkili olmuştur.

- Katılıyorum
- Katılmıyorum

Gerekçe:

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.1.4. Nâs suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

a) Nâs suresini ve bu surenin anlamını okur.
b) Nâs suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
c) Nâs suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

DKAB.7.1.4.

AKLIMA TAKILAN SÖZLER

Eren, okulun tiyatro kulübünde bir oyun için prova yapıyordu. Prova sırasında sahneye çıkma sırası yaklaştıkça içinde bir huzursuzluk hissetmeye başladı. “Ya repliklerimi unutursam?”, “Ya sahnede heyecanlanıp ne yapacağımı şaşırırsam?” diye düşünüyordu. Başlangıçta önemsemediği bu düşünceler, zaman geçtikçe zihninde çoğalmaya ve onu daha fazla endişelendirmeye başladı. Sahneye çıkacağı sırada bu düşünceler giderek arttı.

Prova sona erdiğinde Eren, aklını meşgul eden bu düşüncelerle eve gitti. Akşam annesi, onun dalgın olduğunu fark ederek ne olduğunu sordu. Eren, prova sırasında yaşadığı endişeleri ve aklına takılan düşünceleri anlattı.

Annesi “Bazen yaşadığımız bazı durumlar zihnimizde bizi huzursuz eden düşüncelerin oluşmasına neden olabilir. Böyle zamanlarda insanın bu düşüncelere kapılmak yerine Allah’a yönelmesi ve O’na sığınması önemlidir.” dedi.

Eren “Peki böyle düşüncelerden korunmak için ne yapabiliriz?” diye sordu. Annesi, Allah’a sığınmanın öneminden söz ederek Nâs suresini hatırlattı. Ardından Nâs suresini ve anlamını birlikte okudular. Eren, sureyi okurken “Nâs suresinin anlattıkları benim bugün yaşadıklarımla nasıl ilişkilendirilebilir?” diye düşünmeye başladı.

Aşağıdaki Nâs suresi ve anlamını okuyunuz.

Okunuşu

1. Ḳul eûẕü birabbinnâs
2. Melikinnâs
3. İlâhinnâs
4. Min şerril vesvâsil ḫannâs
5. Ellezî yüvesvisü fî sudûrinnâs
6. Minel cinneti vennâs

Anlamı

De ki: “Cinlerden ve insanlardan, insanların kalplerine vesvese veren sinsi vesvesecinin kötülüğünden; insanların Rabbine, insanların Melik’ine, insanların İlah’ına sığınırım.”

Aşağıdaki ifadelerden Eren’in yaşadığı durumla ilişkili olduğunu düşündüklerinizi işaretleyiniz.

- İnsan, kendisini huzursuz eden düşünce ve etkilerin farkına varmalıdır.
- İnsan, duyduğu her sözü doğru kabul etmelidir.
- İnsan, Allah’a yönelip O’na sığınmalıdır.
- İnsan, kendisini olumsuz etkileyen düşünce ve sözler karşısında dikkatli olmalıdır.

Seçimlerinizden birini açıklayınız:

Aşağıdaki durumlardan sizin için anlamlı olanı seçiniz ve Nâs suresinin mesajıyla ilişkilendiriniz.

- ○ Bir arkadaşım bana olumsuz sözler söylüyor.
- ○ Bir sınav veya sunum öncesinde endişeleniyorum.
- ○ İnternette beni huzursuz eden bir içerikle karşılaşıyorum.
- ○ Bir konuda başarısız olacağımı düşünüyorum.
- **Diğer:**

Beni etkileyen durum:

Nâs suresinin mesajı bana şunu düşündürüyor:

Böyle bir durumda ben:

Nâs suresinin anlamından hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. KİME?

Nâs suresinde insan kime sığınmaktadır?

2. NEDEN?

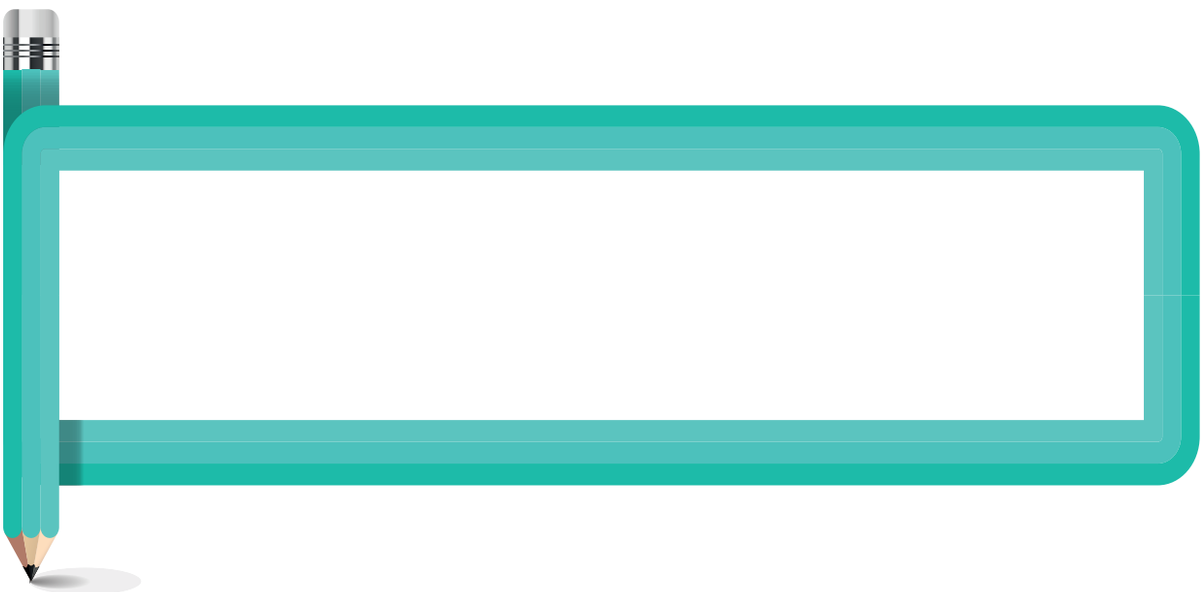
İnsan neden sığınmaya ihtiyaç duymaktadır?

3. NEYE KARŞI?

İnsan neyin şerrinden korunmak için sığınma ihtiyacı duymaktadır?

Öğrendiğiniz bilgilerden hareketle Nâs suresinin anlamını değiştirmeden özetleyiniz.

Nâs suresinin vermek istediği mesajı dikkate alarak, yaşadığı endişeler karşısında Eren'e tavsiye niteliğinde bir mesaj yazınız.

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.2.1. Hac ve umre ibadetlerini çözümleyebilme

a) İslam'ın temel kaynaklarından hareketle hac ve umre ibadetleriyle ilgili unsurları belirler.
b) Hac ve umre ibadetleriyle ilgili unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.

DKAB.7.2.1.

KÜÇÜK SEYYAHIN DURAKLARI

Feyza, ailesiyle birlikte çıkacağı umre yolculuğu için oldukça heyecanlıydı. İlk kez Mekke'ye gidecek, yalnızca fotoğraflarına baktığı Kâbe'yi yakından görecekti. Yolculuk yaklaştıkça gideceği yerler ve yapacağı ibadetler hakkında daha fazla şey öğrenmek istedi. Hazırlık yaparken karşısına Mekke'nin önemli yerlerini gösteren bir harita çıktı. Haritada Kâbe, Safa ile Merve, Mina, Müzdelife ve Arafat işaretlenmişti. Bu yerlerin neden hac ibadetiyle birlikte anıldığını merak etti.

Araştırmaya başladığında yolu Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in kıssasına çıktı. Allah'ın emriyle Hz. İbrahim'in, eşi Hz. Hacer ile oğlu Hz. İsmail'i o dönemde kurak bir yer olan Mekke'ye bıraktığını; yanlarındaki su tükenince de Hz. Hacer'in Safa ile Merve arasında su aradığını öğrendi. Bu arayış zemzemin Safa ve Merve arasında topraktan çıkmasıyla müjdelenirken olayla ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruluyordu: "Şüphesiz Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindendir…" (Bakara suresi, 158. ayet)

Araştırmasına devam eden Feyza, yıllar sonra Hz. İbrahim ile Hz. İsmail'in Kâbe'yi birlikte inşa ettiklerini öğrendi. Bu konuyla ilgili ayetleri okurken baba ile oğlun Kâbe'yi inşa ederek Allah'a şu duayı etmeleri dikkatini çekti: "... Ey Rabbimiz! Bizden kabul buyur! Şüphesiz sen hakkıyla işitensin, hakkıyla bilensin." (Bakara suresi, 127. ayet)

Feyza tekrar haritaya baktı. Biraz önce yalnızca isimlerden oluşan harita artık ona farklı görünüyordu. Kâbe'yi, Safa ile Merve'yi ve Mekke'yi Hz. İbrahim, Hz. İsmail ve Hz. Hacer'in yaşadıklarıyla ilişkilendirebiliyordu. Feyza çıkacağı umre yolculuğunun duraklarını daha iyi anlayabilmek için araştırmasını sürdürdü.

Günümüzde hac ve umre yapan Müslümanların yerine getirdikleri ibadetleri araştırırken ihram, tavaf, say ve vakfe kavramlarıyla karşılaştı. Bazılarının hem hacda hem umrede yer aldığını, bazılarının ise yalnızca hacla ilgili olduğunu fark etti. Ayrıca bu uygulamaların yalnızca belirli hareketlerden oluşmadığını; sabır, sorumluluk, dostluk ve mütevazılık gibi anlamlar taşıdığını öğrendi. Bu ibadetlerin amacıyla ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruluyordu: "Haccı da umreyi de Allah için tamamlayın…" (Bakara suresi, 196. ayet)

Feyza, boş bir kâğıda büyükçe bir yol çizdi ve başına "Hz. İsmail'den Günümüze" yazdı. Artık o, yolculuğa çıkmadan önce haritadaki durakların izini sürmeye hazırdı. Şimdi cevaplaması gereken bir soru vardı: Geçmişten günümüze uzanan bu yolun durakları arasında nasıl bir ilişki vardır.

Feyza'nın araştırması sırasında karşılaştığı kavramları inceleyiniz. İslam'ın temel kaynaklarından ve verilen bilgilerden yararlanarak aşağıdaki kavramları uygun başlığın altına yerleştiriniz.

Kâbe

Müzdelife

Arafat

İhram

Şavt

Safa ve Merve

Say

Vakfe

Tavaf

Mina

Telbiye

MEKÂN KAVRAMLARI

....

....

.....

UYGULAMA KAVRAMLARI

....

....

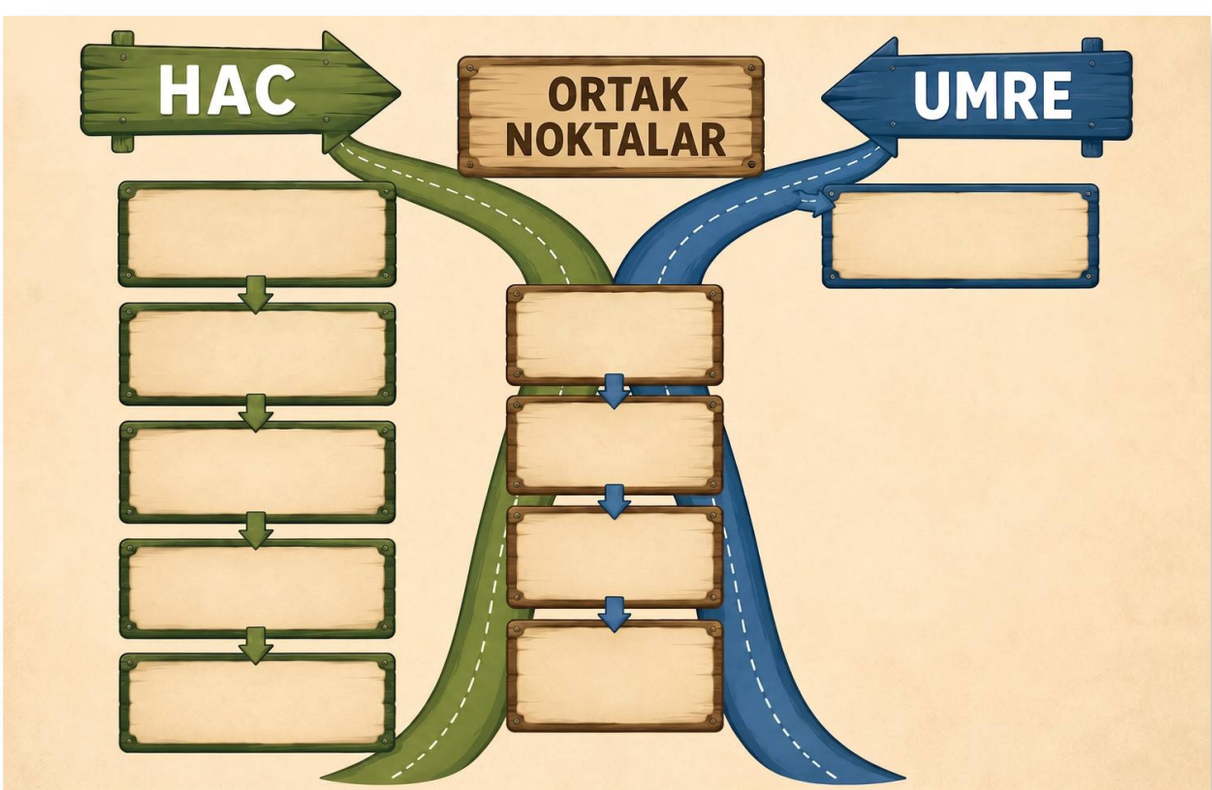
....

Feyza, araştırmasında bazı mekânlarla hac ve umrede gerçekleştirilen uygulamalar arasında bağlantılar olduğunu fark etti. Ancak yol haritasındaki bazı bilgiler eksik kaldı.

Aşağıdaki şemada eksik olan yerleri tamamlayınız.

	UYGULAMA	AÇIKLAMA
KÂBE		Kâbe'nin çevresinde gerçekleştirilir.
SAFA VE MERVE	Say	
ARAFAT		Hac ibadetinde yerine getirilir.

Hac ve umrenin benzer ve farklı yönlerini düşünerek aşağıdaki şemayı tamamlayınız. Hac ve umreyle ilgili bilgileri uygun bölümlere, ortak olanları ise "Ortak Noktalar" **bölümüne yazınız.**

Feyza artık yol haritasındaki durakların yalnızca farklı mekân ve uygulamalardan oluşmadığını, hac ve umre ibadetleri arasında bağlantılar bulunduğunu fark etti.

Şimdi “Hz. İsmail’den Günümüze” **yol haritasının son notunu siz yazınız.**

Küçük Seyyahın Notu

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.2.2. Kurban ibadetini yapılandırabilme

a) Kurban ibadetiyle Hz. İsmail kıssası arasında nedensel ilişki ortaya koyar.
b) Kurban ibadeti hakkında İslam'ın temel kaynaklarından elde ettiği bilgilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.7.2.2.

KURBANIN ÜÇ ANLAMI

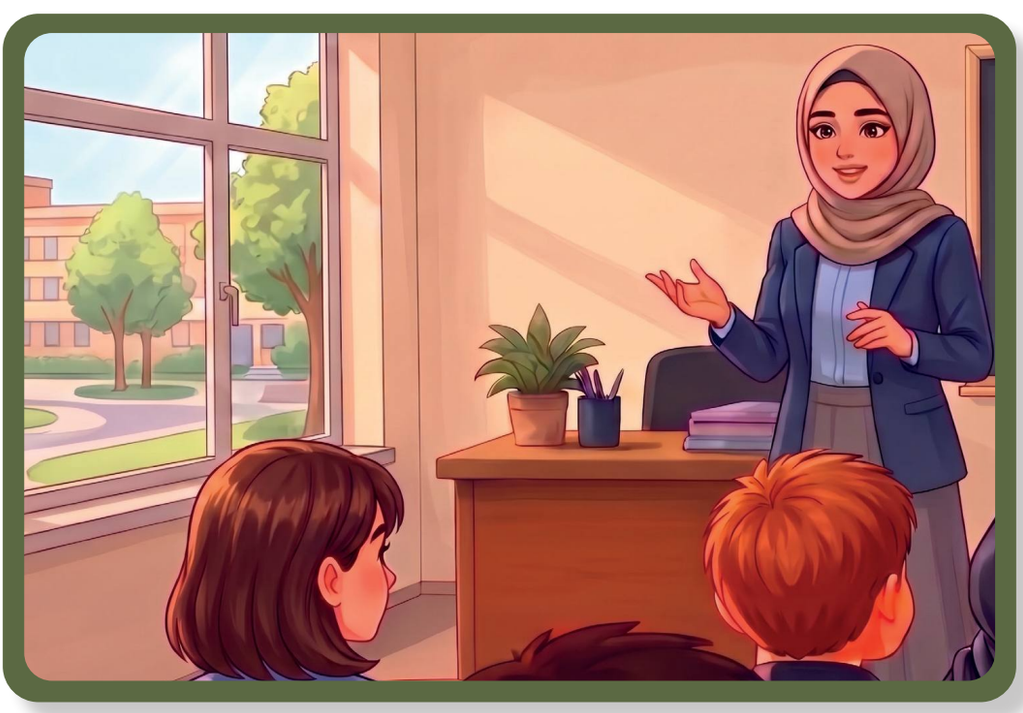
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde öğrenciler Meryem Öğretmen'i beklerken sınıfta tatlı bir sohbet vardı. Bir süre sonra Meryem Öğretmen, elinde renkli çalışma kâğıtlarıyla sınıfa girdi. Kâğıtları masasının üzerine bıraktı ve tahtaya büyük harflerle "**KURBAN**" yazdı.

Öğrencilerin dikkati hemen tahtaya yöneldi. Meryem Öğretmen:

— Çocuklar; kurban kelimesi yaklaşmak, Allah'a yakınlaşmaya vesile olan şey anlamına gelir. Bugün kurban ibadetinin anlamını Kur'an-ı Kerim'den hareketle birlikte öğreneceğiz, dedi.

Ardından tahtaya Hz. İbrahim ile oğlu Hz. İsmail arasında geçen olayın anlatıldığı ayeti yansıttı:

"Çocuk, babasıyla beraber iş güç tutacak yaşa gelince babası ona 'Yavrucuğum' dedi.'Rüyamda seni kurban ettiğimi gördüm, düşün bakalım sen bu işe ne diyeceksin.' Dedi ki: 'Babacığım! Sana buyrulanı yap; inşallah beni sabredenlerden biri olarak bulacaksın.' dedi." (Saffat suresi, 102. ayet)

Sınıf aniden sessizleşti. Öğrenciler ayette anlatılanları dikkatle okurken Meryem Öğretmen herhangi bir açıklama yapmadan ikinci ayeti tahtaya yansıttı:

"Bu hayvanların ne etleri ve ne de kanları Allah'a ulaşacaktır. Allah'a ulaşacak olan ancak sizin O'nun için yaptığınız gösterişten uzak amel ve ibadettir..." (Hac suresi, 37. ayet)

Öğrenciler, iki ayeti art arda okuyunca kurban ibadetinin yalnızca görünen yönünden ibaret olmadığını düşünmeye başladılar. Tam o sırada Meryem Öğretmen üçüncü ayeti ekrana yansıttı:

"… Allah'ın onlara rızık olarak verdiği belirlenen günlerde kesecekleri kurbanlık hayvanlar üzerine O'nun adını ansınlar. Artık onlardan hem kendiniz yiyin hem sıkıntı içindeki yoksulları doyurun." (Hac suresi, 28. ayet)

Şimdi tahtada üç farklı ayet vardı. Öğrenciler ayetlere ve öğretmenin masasındaki renkli çalışma kâğıtlarına baktılar. Renkli kâğıtların da bu ayetlerle ilgili olduğunu düşündüler.

Meryem Öğretmen çalışma kâğıtlarını öğrencilere dağıtırken :

— Tahtadaki üç ayetin her biri size kurban ibadetinin anlamıyla ilgili farklı bir ipucu veriyor. Bu ayetlerde Allah'ın emrine gönülden yönelmenin, ibadette samimi olmanın ve sahip olduklarını ihtiyaç sahipleriyle paylaşmanın önemini görebilirsiniz. Ayetleri dikkatlice inceleyerek çalışma kâğıtlarınızdaki soruları bu ipuçlarından hareketle cevaplamanızı istiyorum, dedi.

Öğrenciler önlerindeki renkli çalışma kâğıtlarına baktılar. Her ifadenin kurban ibadetinin ayrı bir yönünü anlattığını fark ederek tahtadaki ayetleri yeniden okumaya başladılar.

Hikâyede yer alan ayetleri dikkatlice okuyunuz. Ayetlerde verilen bilgilerden hareketle kurban ibadetinin farklı yönlerini düşünerek kartlarda yer alan soruları cevaplayınız.

Ayetlerin tamamını değerlendirerek öğrencilerin aşağıdaki yorumlarını inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

Ayetlerin tamamını birlikte düşündüğünüzde hangi öğrencinin yorumuna en çok katılırsınız?

- **Nisa**
- **Yiğit**
- **Mert**

Seçiminizin gerekçesini yazınız.

Kurban ibadetinin bireysel ve toplumsal hayata yansıyan çeşitli etkileri vardır. Bu etkileri aşağıdaki ilgili bölümlere yazınız. Ardından kurban ibadetinin sizin için anlamını açıklayınız.

Bütün ayetleri düşündüğümde kurban ibadeti benim için .....
..... anlamına gelmektedir.

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.2.3. Hac ve kurban ibadetinin kültürümüze yansımalarını müşahede edebilme

a) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili merak ettiği konuları belirler.
b) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili belirlediği konular hakkında sorular sorar.
c) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili konuları inceler.
ç) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarıyla ilgili inceleme sonuçları hakkında çıkarım yapar.

DKAB.7.2.3.

İBADETTEN KÜLTÜRE YANSIYANLAR

Zilhicce ayının gelmesiyle birlikte kutsal topraklarda hac ibadeti için hazırlıklar başladı. Aynı zamanda tüm Müslümanları yaklaşan Kurban Bayramı'nın heyecanı sardı. Okulumuzun girişinde de, hac ve kurban ibadetlerinin hayatımızda ve kültürümüzde bıraktığı yansımaları gösteren panolar hazırlandı. Aşağıdaki pano bunlardan bir tanesidir. Burada farklı zamanlarda çekilmiş bazı fotoğraflar ve kısa ifadeler yer almaktadır.

1. Hacca giden bir yakının uğurlanması

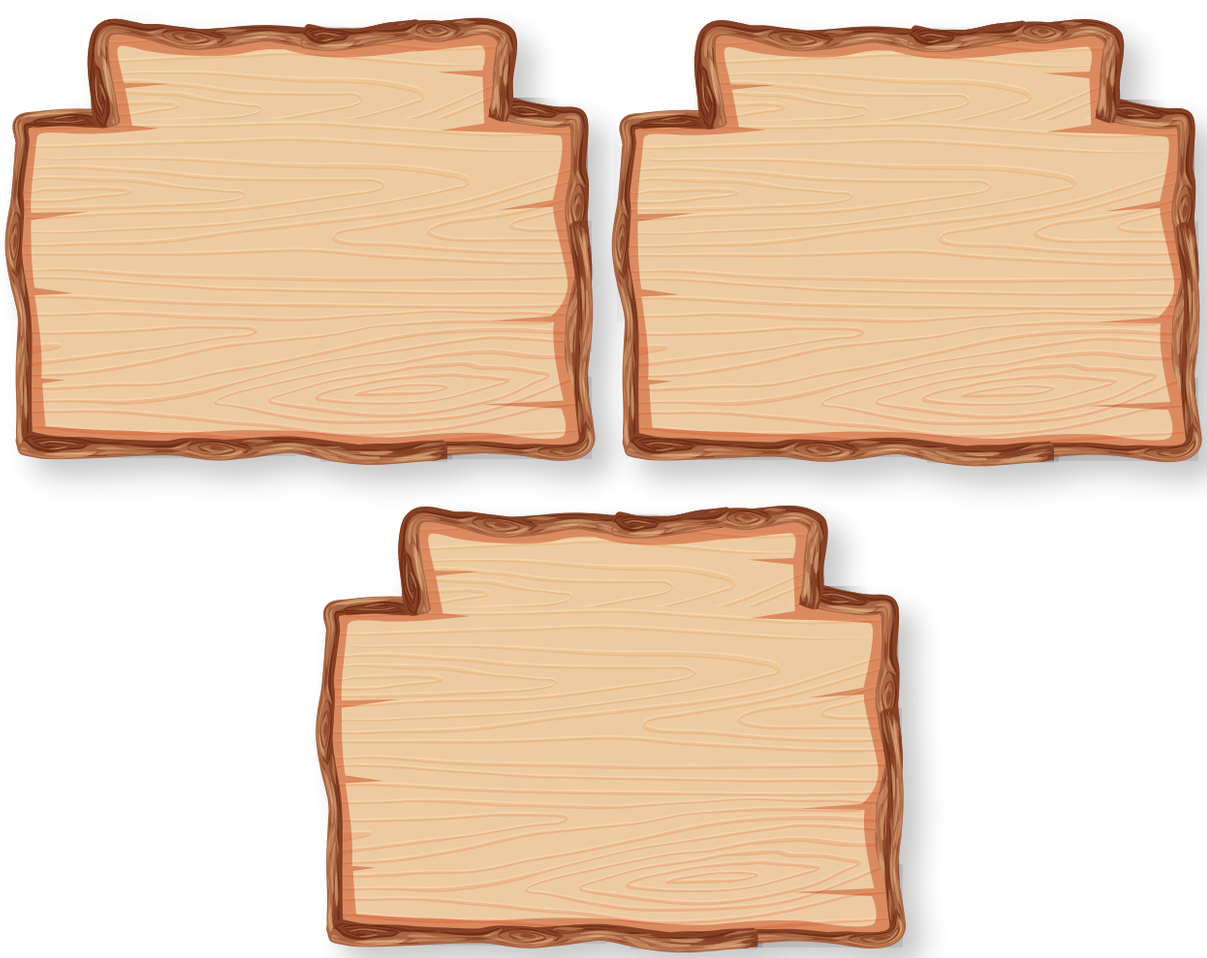
2. Bayramlaşma ve büyüklerin ziyaret edilmesi

3. Günlük hayatta kullanılan "Kurban olayım." ifadesi

Panodaki numaralandırılmış örnekleri inceleyerek her biriyle ilgili öğrenmek istediğiniz bir konuyu yazınız.

Belirlediğiniz her bir merak konusu için araştırılabilecek bir soru oluşturunuz.

Oluşturduğunuz sorulardan birini seçiniz. Sorunuzun cevabını farklı kaynaklardan ve çevrenizdeki gözlemlerden yararlanarak araştırınız. Ulaştığınız bilgileri aşağıdaki başlıklar doğrultusunda düzenleyip değerlendiriniz.

Bu kültürel uygulama nasıl ortaya çıkmış veya günümüze nasıl ulaşmıştır?

Geçmişte ve günümüzde uygulama arasında hangi benzerlik ve farklılıklar vardır?

Bu uygulamanın hac veya kurban ibadetiyle bağlantısı nedir?

Bu uygulama toplumda hangi değerleri desteklemektedir?

Araştırma ve gözlemlerinizde dikkatinizi çeken önemli bilgi nedir?

İncelemenizden hareketle “Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüzdeki yansımaları nelerdir?” **sorusuna ilişkin genel çıkarımınızı yazınız.**

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.2.4. Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

a) Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okur.
b) Kâfirun suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
c) Kâfirun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

DKAB.7.2.4.

KARARLI BİR DURUŞ

Hz. Muhammed (sav), Mekke'de insanları yalnızca Allah'a kulluk etmeye ve O'nun birliğine inanmaya çağırıyordu. Bu yeni çağrının yayılmasından müşrikler rahatsız oluyordu. Çünkü müşrikler putları Allah'a ortak koşuyor ve onlara da ibadet ediyorlardı. Bu yüzden Hz. Muhammed'i (sav) yolundan döndürmeye çalıştılar. Ancak o, ilahi mesajı insanlara ulaştırmaya kararlılıkla devam etti.

Bir süre sonra müşrikler, Hz. Muhammed (sav) ile aralarındaki anlaşmazlığı çözmek için bir uzlaşma teklifi sundular. Plana göre taraflar sırayla birbirlerinin ilahlarına ibadet edecekti. Hz. Muhammed (sav) bir süre onların putlarına yönelecek, ardından müşrikler de Allah'a ibadet edecekti. Böylece ortak bir noktada buluşarak aralarındaki gerginliği bitirmek istiyorlardı.

Ancak İslam'ın temeli olan tevhit inancı, putperestlikle asla birleştirilemezdi. Bu nedenle Hz. Muhammed (sav) teklifi kesin bir dille reddetti ve duruşundan hiçbir taviz vermedi.

Bunun üzerine indirilen Kâfirun suresi, İslam inancıyla müşriklerin anlayışının birbirinden tamamen farklı olduğunu ve bu iki inancın uzlaştırılamayacağını açıkça ortaya koydu.

Müşriklerin teklifine vahyin nasıl karşılık verdiğini inceleyiniz. Kâfirun suresinin okunuşu ve anlamını doğru bir şekilde sıralayınız.

OKUNUŞU

	Lâ a’büdü mâ ta’büdûn
	Leküm dînüküm veliye dîn
	Ḳul yâ eyyühel kâfirûn
	Velâ ene âbidümmâ abettüm
	Velâ entüm âbidûne mâ a’büd
	Velâ entüm âbidûne mâ a’büd

ANLAMI

	Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk edecek değilim.
	Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
	Sizin dininiz size, benim dinim de banadır.
	Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
	De ki: “Ey Kâfirler!”
	Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem.

Kâfirun suresi, inançlarımız konusunda çevremizden gelen tekliflere karşı nasıl bir duruş sergilememiz gerektiğini öğretir. Aşağıdaki tabloda günlük hayatta karşılaşabileceğiniz bazı durumlar verilmiştir. Bu olaylar karşısında Kâfirun suresinin mesajına uygun olarak vereceğiniz cevabı boşluklara yazınız.

Karşılaştığım Durum	Kâfirun Suresine Göre Benim Tavrım
Bir arkadaşın "Herkes böyle yapıyor, sen de yap bir kereden bir şey olmaz." diyerek doğru bulmadığın bir davranışa katılmanı istiyor.	
Arkadaşların, önem verdiğin bir değerinle ilgili şaka yaparak seni bundan vazgeçirmeye çalışıyor.	
Bir arkadaşın "Bizim aramızda olmak istiyorsan sen de bizim gibi düşünmelisin." diyor.	

Metindeki olayı ve Kâfirun suresinin anlamını düşünerek surenin vermek istediği mesajı yazınız.

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

DKAB.7.3.1. Din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebeplerini anlayabilme

a) Din ve din anlayışı kavramlarını fark eder.
b) Din ve din anlayışı kavramlarını tanımlar.
c) Din anlayışındaki yorum farklılıklarının ortaya çıkış sebeplerini açıklar.
ç) Din anlayışındaki yorum farklılıklarının insana ve topluma faydalarını belirler.

DKAB.7.3.1.

BİR SORUDAN FAZLASI

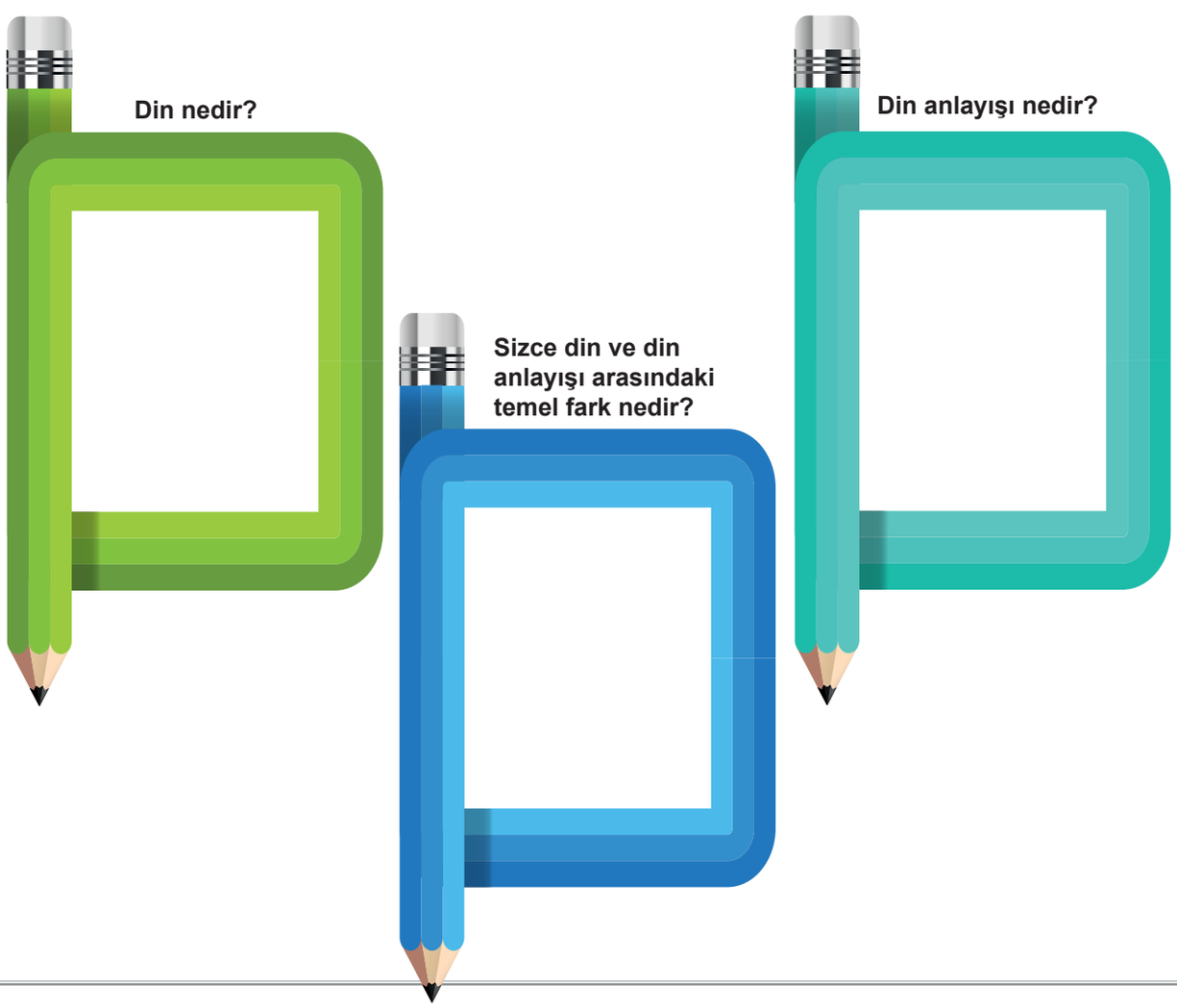
Kevser, hafta sonu kuzenleriyle bir araya geldi. Çay içip uzun uzun sohbet eden kuzenlerin konusu bir süre sonra dinî bir meseleye geldi. Kuzenlerinden biri konu hakkında ailesinden duyduklarını anlatırken diğeri ise okuduğu bir kitaptan öğrendiklerini paylaşarak konuya farklı bir açıdan yaklaştı. Kevser konuşulanları dikkatle dinledi. Konu aynıydı ancak yapılan açıklamalar ve üzerinde durulan noktalar birbirinden farklıydı. Kevser eve döndüğünde bu konuşma hâlâ aklındaydı. Bir süre düşündükten sonra defterine şu soruyu yazdı:

“Aynı dine inanan insanlar bazı dinî konularda neden farklı düşünebiliyor?”

Şimdi Kevser’in yapması gereken, bu ifadeler arasındaki ilişkiyi doğru biçimde ortaya çıkarmaktır.

Aşağıdaki durumları okuyunuz. Durumlardan hangisinin din, hangisinin din anlayışı ile ilgili olduğunu belirleyerek uygun kutucuğu işaretleyiniz. Daha sonra iki kavramın neyi ifade ettiğini ve aralarındaki temel farkı açıklayınız

Durum	Din	Din Anlayışı
Allah'ın insanlara gönderdiği ilahi mesaj bütünüdür.		
Aynı dine mensup insanların bazı konularda farklı yorumlar yapmasıdır.		
Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in (sav) öğretilerine dayanır.		
Değişmez temel ilkelere sahiptir.		
Kişinin yaşadığı kültür ve çevreden etkilenebilir		
İnsanların bilgi, tecrübe ve bakış açısına göre şekillenir.		

Kevser din ve din anlayışı ifadelerini öğrendikten sonra din anlayışındaki yorum farklılıklarının ortaya çıkış sebeplerini de merak etmeye başlamıştır.

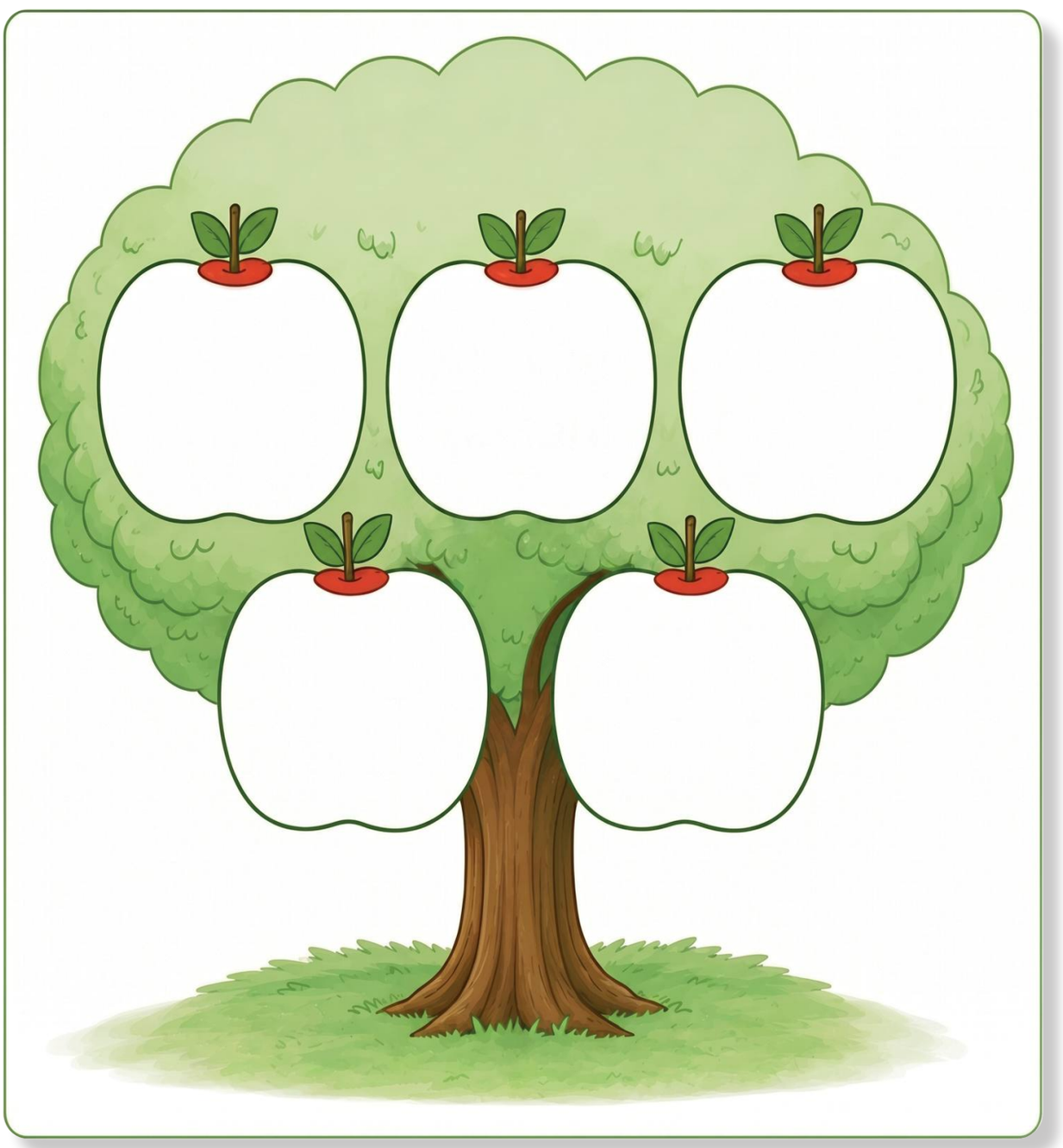
Aşağıdaki cümlelerin, din anlayışındaki yorum farklılıklarının hangi sebebiyle ilgili olduğunu belirleyerek karşılarına yazınız.

Coğrafi şartlar, Kültürel farklılık, Eğitim durumları
Değişen şartların etkisi, Bakış açılarının farklılaşması

Çeşitli bölgelerde yaşayan insanların içinde bulundukları şartlar birbirinden farklı olabilir.	→	
Toplumların gelenekleri ve yaşam biçimleri değişebilir.	→	
İnsanların sahip oldukları bilgi ve birikim aynı olmayabilir.	→	
Zamanla insanların karşısına daha önce karşılaşılmayan yeni durumlar çıkabilir.	→	
İnsanlar aynı konuya çeşitli yönlerden bakabilir.	→	

Kevser farklı yorumların insana ve topluma neler kazandırabileceğini araştırdı ve öğrendiklerini bir fikir ağacında topladı.

Kevser'in bu araştırmasıyla hangi sonuçlara ulaşmış olabileceğini düşününüz. Ulaştığınız sonuçları fikir ağacının meyvelerine yazınız.

NOTLAR

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

7. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğrenme Etkinlikleri Seti 2. Bölüm (2026-2027)

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net